

OPZZ PRZECIWNKO OGRANICZANIU PRAW PRACOWNIKÓW

STANOWISKO PREZYDIUM OPZZ W SPRAWIE PROJEKTU USTAWY O ZASADACH WYKONYWANIA NIEKTÓRYCH UPRAWNIEŃ SKARBU PAŃSTWA

Przedłożony do konsultacji społecznych projekt ustawy o zasadach wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa OPZZ ocenia negatywnie z uwagi na niezgodność z dotychczas zawartymi umowami społecznymi i dyrektywą Unii Europejskiej.

Przygotowany przez Ministerstwo Skarbu Państwa projekt ustawy nie uwzględnia przede wszystkim:

- Zapisów Paktu o przedsiębiorstwie państwowym w trakcie przekształcania, podpisanego 22 lutego 1993 roku, który sformułował zasady realizacji przekształceń własnościowych zakładów będących własnością państwa i określił zasady prowadzenia dialogu społecznego;
- Tendencji europejskich do zwiększania partycypacji pracowników w zarządzaniu przedsiębiorstwami wyrażonych, między innymi, w Dyrektywie 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiającej ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej, na podstawie której uchwalono ustawę z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz. U. z 2006 r. Nr 79, poz. 550 z późn. zm.);
- Zasad społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) w aspekcie oddziaływania metody zarządzania spółkami na zrównoważony rozwój społeczny.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych stwierdza, że nie może być zgody na zmiany w przepisach prawa, które godzą w fundamentalne uprawnienia pracownicze. Bez poszanowania praw pracowniczych do informacji czy partycypacji w zarządzaniu nie może być mowy o dobrze ukształtowanych stosunkach pracy i poczuciu przez pracowników odpowiedzialności za losy zakładu pracy.

OPZZ przeciwstawia się w szczególności:

- likwidacji przepisów przyznających pracownikom, bądź pracownikom i rolnikom lub rybakom prawo wyboru swoich przedstawicieli do organów spółek z większościami udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych. Według projektu ustawy, przedstawiciele pracowników nie będą mieli zagwarantowanego miejsca dla swojego przedstawiciela w organach spółek

z większościami udziałem Skarbu Państwa;

- rezygnacji z trybu prywatyzacji bezpośredniej, która jest obecnie stosowana przy prywatyzacji jednostek badawczo - rozwojowych i umożliwia prywatyzację z udziałem pracowników (leasing pracowniczy);
- wyłączenia stosowania ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi do ustalania wysokości wynagradzania członków organów spółek podmiotów o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa;
- zawężenia obowiązku wykonywania analiz przedprywatyzacyjnych, szczególnie w kontekście zabezpieczenia interesu majątkowego Skarbu Państwa i interesów pracowników.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych nie akceptuje projektu ustawy w obecnym kształcie i postuluje o uwzględnienie w trakcie dalszych prac legislacyjnych uwag zgłoszonych przez związki zawodowe.

OPZZ zwraca się również do Ministerstwa Skarbu Państwa o ponowną analizę rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy o zasadach wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa, a w szczególności w zakresie ich zgodności z zasadami prowadzenia dialogu społecznego.

**Prezydium
Ogólnopolskiego Porozumienia
Związków Zawodowych**

Warszawa, 7 września 2010 r.

OPINIA OPZZ W SPRAWIE PROJEKTU USTAWY O ZASADACH WYKONYWANIA NIEKTÓRYCH UPRAWNIEŃ SKARBU PAŃSTWA

W odpowiedzi na pismo z dnia 9 września 2010 roku, znak: DP-MM-0244-224/08 (DP/3884/10), przy którym przekazano – z prośbą o wyrażenie opinii – projekt ustawy o zasadach wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa, uprzejmie informujemy, że Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych negatywnie opiniuje przedmiotowy projekt ustawy z uwagi na zawarte w nim niekorzystne dla pracowników regulacje prawne oraz kierunek zaproponowanych zmian w porównaniu z obecnie obowiązującą ustawą z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji.

Poniżej przekazujemy szczegółowe uwagi OPZZ do przed-

miotowego projektu ustawy.

1.

Projekt ustawy przedstawiony do konsultacji uległ znaczącej zmianie w stosunku do pierwotnie opiniowanego przez parterów społecznych, pozytywnie zatem należy odnieść się do ponownego procesu konsultacji. Należy jednak przy tym zaznaczyć, że wiele uwag OPZZ przekazanych do poprzedniej wersji projektu nie zostało uwzględnionych, a Ministerstwo Skarbu Państwa do chwili obecnej nie ustosunkowało się do nich, co narusza zasady dialogu społecznego.

Założeniem ustawy jest kompleksowe uregulowanie zasad wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa w jednym akcie prawnym. Projekt zawiera propozycję zmian instytucji prywatyzacji spółek z udziałem Skarbu Państwa i nadzoru właścicielskiego sprawowanego przez Skarb Państwa i w sposób gruntowny modyfikuje obecnie obowiązujące regulacje.

Pomimo powyższych założeń należy uznać, że projekt nie wyczerpuje wszystkich aspektów procesów prywatyzacyjnych w sposób systemowy a nadmierna ogólnikowość jego zapisów może w przyszłości stwarzać problemy interpretacyjne i nie sprzyjać transparentności regulowanych procesów.

Projekt utrzymuje generalną zasadę, zgodnie z którą, w spółkach z większościowym udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych, członków zarządu powołuje i odwołuje rada nadzorcza spółki. Stanowi to kontynuację rozwiązań funkcjonujących w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji.

Jednakże - odpowiadając na sformułowany przez Radę Gospodarczą przy Prezese Rady Ministrów postulat wyeliminowania szczególnych rozwiązań w zakresie powoływania i odwoływania przedstawiciela pracowników do składu zarządu (funkcjonujących w spółkach powstałych w wyniku komercjalizacji, w których średnioroczne zatrudnienie w przedsiębiorstwie spółki, w roku kalendarzowym poprzedzającym wybór, wynosi powyżej 500 pracowników) – wprowadza zasadę, że ustanawianie składu osobowego zarządu spółki handlowej należy do kompetencji jej organów korporacyjnych we wszystkich spółkach z większościowym udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej.

W spółkach z większościowym udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych członków rady nadzorczej będzie powoływać i odwoływać walne zgromadzenie. Podobnie jak w przypadku zarządu spółek powstałych w drodze komercjalizacji, również w przypadku rad nadzorczych tych spółek zdecydowano - stosownie do postulatów wynikających z Narodowego Programu Nadzoru Właścicielskiego, że nie zostaną utrzymane regulacje przyznające pracownikom, bądź pracownikom i rolnikom lub rybakom prawo wyboru swoich przedstawicieli do rady nadzorczej.

Tym samym, projekt ustawy likwiduje zasadę obowiązującą w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji zgodnie z którą w czasie, w którym Skarb Państwa pozostaje jedynym akcjonariuszem spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, członków rady nadzorczej powołuje i odwołuje walne zgromadzenie, z tym że dwie piąte składu rady nadzorczej stanowią, osoby wybrane przez pracowników albo osoby wybrane w jednej piątej przez pracowników i w jednej piątej przez rolników lub rybaków.

Projekt ustawy likwiduje również regulację mówiącą, że od chwili, w której Skarb Państwa przestaje być jedynym akcjonariuszem spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, postanowienia statutu dotyczące powoływania i odwoływania członków rady nadzorczej mogą być zmienione, z tym że pracownicy albo pracownicy i rolnicy lub rybacy zachowują prawo wyboru: dwóch członków rady nadzorczej w radzie liczącej do sześciu członków, trzech członków rady nadzorczej w radzie liczącej od siedmiu do dziesięciu, czterech członków rady nadzorczej w radzie liczącej jedenastu lub więcej członków za wyjątkiem odmiennego uregulowania w spółkach powstałych z przekształcenia przedsiębiorstw przemysłu rolno-spożywczego.

OPZZ negatywnie ocenia powyższe zmiany przygotowane w projekcie ustawy i wnioskuje o pozostawienie obecnie obowiązują-

cych zapisów przyznających pracownikom, bądź pracownikom i rolnikom lub rybakom prawo wyboru swoich przedstawicieli w organach spółek z udziałem Skarbu Państwa.

Uczestnictwo pracowników w kształtowaniu składu osobowego organów spółek powstałych w drodze komercjalizacji sprzyja funkcjonowaniu dialogu społecznego i zachowaniu pokoju społecznego w spółce. Dzięki partycypacji przedstawicieli pracowników w zarządzaniu spółką zwiększa się świadomość pracowników dotyczących się w nich procesów gospodarczych i współodpowiedzialność za losy zakładu. Dzięki obecności przedstawicieli pracowników w organach spółek jest możliwa pełna realizacja prawa pracowników do informacji.

Trudno zgodzić się z tezą uzasadnienia do projektu ustawy o potencjalnym konflikcie interesu pracowników pełniących funkcje członków tych organów z interesem spółki rozumianym jako wypadkowa interesu jej akcjonariuszy. Wszystkim interesariuszom chodzi przecież o dobrą kondycję zakładu pracy.

Również argument o możliwości dialogu partnerów społecznych na forum Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych jako miejscu kontroli poczynań organów władzy i administracji państwa wydaje się chybiony, gdyż Komisja co do zasady nie zajmuje się sposobem zarządzania poszczególnych spółek i nie może na nie bezpośrednio wpływać.

Poza powyższym zauważyć należy, że narzędzia dialogu z pracodawcą z których przedstawiciele pracowników mogą skorzystać, umiejscowione w innych regulacjach ustawowych takich jak chociażby ustawa o związkach zawodowych czy ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych opierają się na dostępie do informacji np. o kondycji spółki, planach rozwoju i inwestycji. Nie sposób w sposób rzeczowy prowadzić dialogu z pracodawcą przy ograniczonym dostępie do informacji, który do tej pory umożliwiał posiadanie przedstawiciela w organach spółki.

Projekt Ministerstwa Skarbu Państwa nie uwzględnia ponadto, zasad społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) w aspekcie wpływu metod zarządzania spółką na zrównoważony rozwój społeczny. Społeczna odpowiedzialność biznesu stosowana w praktyce zarządzania nowoczesną spółką, musi opierać się na kluczowej grupie interesariuszy każdej firmy, jakimi są pracownicy przedsiębiorstwa. Bez poszanowania praw pracowniczych, na przykład do informacji czy partycypacji w zarządzaniu nie może być mowy o dobrze ukształtowanych stosunkach pracy poczuciu przez pracowników odpowiedzialności za losy zakładu pracy.

Projektodawca powinien wziąć pod uwagę ten aspekt zrównoważonego rozwoju, tym bardziej, że z analiz ekspertów wynika, iż przedsiębiorstwa, które w swoich strategiach uwzględniają wymiar społeczny zyskują częściej przewagę konkurencyjną.

Podsumowując, OPZZ wnioskuje o pozostawienie dotychczasowych regulacji przyznających pracownikom prawo wskazania swoich przedstawicieli do organów spółek z udziałem Skarbu Państwa, a ponadto postuluje o doprecyzowanie obecnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji w zakresie powoływania i odwoływania członka Zarządu wybranego przez pracowników. Na gruncie obowiązującej ustawy dochodzi do przypadków odwołania przez Radę Nadzorczą spółki członka Zarządu wybranego przez pracowników, podczas gdy, według OPZZ, jedynie pracownicy wskazujący daną osobę do pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej spółki mają prawo wnioskować o jej odwołanie.

2.

Artykuł 32 ust. 1 ustawy przewiduje, że osoby wskazane lub wyznaczone przez Skarb Państwa lub państwową osobę prawną do pełnienia funkcji członka rady nadzorczej nie mogą wykonywać zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z ich obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność. Zajęciem, o którym mowa jest, w szczególności, pełnienie funkcji z, wyboru w zakładowej organizacji związkowej lub w zakładowej organizacji związkowej spółki z grupy kapitałowej.

Niejasne jest, czy taka osoba będzie musiała spełniać powyższe wymogi w momencie kandydowania tą funkcję, czy też, jak to reguluje to praktyka przyjęta przy stosowaniu obecnie obowiązującej ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywa-

tyzacji, będzie miała możliwość rezygnacji z pełnionych funkcji po wskazaniu lub wyznaczeniu jej przez Skarb Państwa lub państwową osobę prawną do pełnienia funkcji członka rady nadzorczej.

Ponadto, niezbędna jest ponowna analiza wymogów zamieszczonych w przedmiotowym artykule pod kątem ich ewentualnego dyskryminacyjnego charakteru.

3.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 projektu ustawy, członkiem zarządu spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej może być osoba, która spełnia, między innymi, warunek posiadania doświadczenia na stanowiskach kierowniczych lub samodzielnych albo wynikającego z prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.

Wymóg ten, w opinii OPZZ, poważnie utrudni przedstawicielom pracowników skutecznie ubieganie się o funkcję członka zarządu spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa i wobec tego powinien zostać usunięty z projektu ustawy.

Z kolei, artykuł 30 ust. 1 mówi, że osobą wskazaną lub wyznaczoną przez Skarb Państwa lub państwową osobę prawną do pełnienia funkcji członka rady nadzorczej może być osoba, która spełni określone w tymże artykule wymogi, w tym złoży egzamin na członków rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa za wyłączeniem tego obowiązku dla osób posiadających stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych lub nauk prawnych lub tytuł uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędny na podstawie odrębnych przepisów bądź są uprawnione do posługiwania się tytułem zawodowym radcy prawnego, adwokata, biegłego rewidenta, doradcy inwestycyjnego lub doradcy podatkowego.

Nie sposób zaakceptować uprzywilejowania powyżej wymienionych grup osób, które z tytułu wykształcenia czy uprawnień zawodowych są w korzystniejszej sytuacji aniżeli inni kandydaci. Osoby te winny jak i inni ubiegający się o stanowisko złożyć prawem wymagany egzamin dla potwierdzenia praktycznej znajomości rzeczy w obszarze prawa spółek.

Ponadto, negatywnie należy ocenić fakt, że partnerzy społeczni nie otrzymali do konsultacji aktów wykonawczych do projektu ustawy co utrudnia całościową ocenę zaplanowanych zmian. W szczególności, nie znamy treści rozporządzenia Rady Ministrów, które określić ma szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu w spółce z większościovym udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej.

4.

Projekt ustawy przewiduje utworzenie Komitetu Nominacyjnego, do którego zadań będzie należeć, między innymi, udzielanie rekomendacji kandydatom na osoby wyznaczone albo wskazane do pełnienia funkcji członków rad nadzorczych państwowych osób prawnych spółek uznanych za podmioty o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa, udzielanie rekomendacji kandydatom do pełnienia funkcji członków organów nadzorczych państwowych osób prawnych uznanych za podmioty o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa a nie będących spółkami.

Projekt ustawy ustanawiając tryb pracy Komitetu Nominacyjnego, określa również wymagania, jakie musi spełnić osoba, której Komitet może udzielić rekomendacji, w tym zawiera zapis art. 20 ust 3, punkt 4 mówiący o konieczności spełnienia przez kandydata szczegółowych wymagań określonych w uchwale Komitetu Nominacyjnego. Taka forma ustanawiania dodatkowych wymagań dla kandydatów powoduje zagrożenie takiego sposobu formułowania uchwał, które w konkretniej procedurze naboru pozbawią szans na otrzymanie rekomendacji Komitetu oznaczone osoby.

W opinii OPZZ, jest to stworzenie pola do arbitralności w funkcjonowaniu Komitetu Nominacyjnego tym bardziej niepokojącej, że zgodnie z art. 45 projektu ustawy osobą wskazaną lub wyznaczoną przez Skarb Państwa lub państwową osobę prawną do pełnienia funkcji członka rady nadzorczej lub powołaną do pełnienia funkcji członka organu nadzorczego państwowej osoby prawnej w spółce uznanej za podmiot o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa może być wyłącznie osoba, która posiada rekomendację Komitetu Nominacyjnego.

5.

Do ustalania wysokości wynagradzania członków organów spółek o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa nie będzie miała zastosowania ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. W spółce z większościovym udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, uznanej za podmiot o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa, wynagrodzenia członków zarządu oraz inne świadczenia związane z pracą ma ustalać rada nadzorcza, a wynagrodzenia członków organu zarządzającego państwowej osoby prawnej, uznanej za podmiot o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa, a nie będącej spółką, jest organ lub podmiot wskazany w przepisach regulujących ustrój tej osoby prawnej.

Warunki wynagradzania oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą członkom organów zarządzających w podmiotach, ma zostać ustalone na podstawie rekomendacji komitetu, który uwzględni wyniki ekonomiczno-finansowe podmiotu.

OPZZ negatywnie ocenia próbę wyłączenia kadry zarządzającej pewnymi kategoriami spółek z obowiązywania tak zwanej ustawy kominowej.

Akceptacja przyjętych w ustawie rozwiązań oznaczałaby, że wynagrodzenia kadry kierowniczej spółek oraz wynagrodzenia pracowników tych spółek, uległyby dalszemu rozwarstwieniu. Tak duże zróżnicowanie wynagrodzeń kadry kierowniczej i pracowników, będące skutkiem zaproponowanych zmian prawnych, których adresatem jest wyłącznie kadra zarządzająca, może w konsekwencji doprowadzić do rażących nierówności i pogłębienia się dysproporcji społecznych.

W systemie społecznej gospodarki rynkowej korzyści ekonomiczne ze wzrostu efektywności powinny być również udziałem pracowników zatrudnionych w tych spółkach. Tymczasem już obecnie, podczas obowiązywania ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, mamy do czynienia z uprzywilejowaniem kadry kierowniczej jeśli idzie o czerpanie korzyści z osiąganych wyników przedsiębiorstw w przeciwieństwie do pracowników, których wysiłek włożony w wypracowanie zysku ma największy wpływ na kondycję przedsiębiorstwa.

Ponadto, ewentualne nowe zasady wynagradzania członków zarządów spółek publicznych powinny być związane z eliminacją występujących nieprawidłowości polegających na otrzymywaniu przez członków zarządów spółek z udziałem Skarbu Państwa wynagrodzenia z tytułu obecności w organach innych spółek z udziałem kapitału Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Wyjaśnienia wymaga również intencja projektodawcy i uzasadnienie dla utworzenia komitetu do spraw nominacji i wynagrodzeń, który będzie ustalał warunki wynagradzania oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą członkom organów zarządzających w podmiotach, w formie rekomendacji. Instytucja komitetu i zasady jej funkcjonowania została oprócz tego niedostatecznie szczegółowo uregulowana w projekcie ustawy.

6.

Projekt ustawy o zasadach wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa rezygnuje z trybu prywatyzacji bezpośredniej, którym dotychczas prywatyzowane były z powodzeniem choćby jednostki badawczo-rozwojowe. Zmiana ta oznaczać będzie również znaczne ograniczenie możliwości udziału pracowników w procesie prywatyzacji na przykład w formie tak zwanego leasingu pracowniczego.

Przedmiotowa propozycja budzi zastrzeżenia OPZZ. Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. funkcjonowały 52 przedsiębiorstwa państwowe, z których część może być z powodzeniem sprywatyzowana tą metodą.

Argumentem za utrzymaniem trybu prywatyzacji bezpośredniej są pozytywne dane dotyczące oddawania przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania spółkom z udziałem pracowników (leasing pracowniczy) prezentowane przez Najwyższą Izbę Kontroli, które wskazują na rzetelność, celowość i gospodarność przebiegu takich procesów i ich pozytywne rezultaty.

Prywatyzacja z udziałem pracowników została przez NIK

uznana za efektywną zwłaszcza w przypadku niewielkich przedsiębiorstw. W okresie 2000-2007 r. sprywatyzowano w tym trybie 185 przedsiębiorstw, z czego jedynie 14 prywatyzacji było nieudanych, a w przypadku 29 umów, zobowiązania finansowe z ich tytułu zrealizowane zostały z wyprzedzeniem. Poza powyższym, spółki pracownicze osiągały po prywatyzacji najczęściej pozytywne wyniki finansowe i były prawidłowo zarządzane.

Ponadto, przygotowany przez Ministerstwo Skarbu Państwa projekt ustawy nie uwzględnia zapisów dokumentu „Program wsparcia prywatyzacji poprzez udzielanie poręczeń spółkom pracowniczym, samorządom oraz spółkom aktywności obywatelskiej” przyjętego przez Radę Ministrów, promującego koncepcję prywatyzacji pracowniczej.

Wobec powyższego, OPZZ uznaje, że projekt ustawy powinien przewidywać tryb prywatyzacji bezpośredniej stwarzający możliwość udziału pracowników w prywatyzacji a Ministerstwo Skarbu Państwa powinno wypracować instrumenty wsparcia pracowników w tym zakresie.

7.

W związku z utworzeniem nowej kategorii podmiotów o szczególnym znaczeniu dla Skarbu Państwa – która w opinii OPZZ zdefiniowana została niedostatecznie precyzyjnie - przewidywane jest określenie przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia wykazu tychże podmiotów, które powinno być przekazane partiom społecznym do konsultacji wraz z projektem ustawy o zasadach wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa.

8.

OPZZ negatywnie odnosi się do zakresu definicji prywatyzacji zaproponowanej w art. 53 projektu ustawy, zgodnie z którą prywatyzacją nie jest wniesienie przedsiębiorstwa do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa w trybie art. 64-69. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym wniesienie przedsiębiorstwa do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa jest rodzajem prywatyzacji bezpośredniej.

Konsekwencją takiego ukształtowania ustawowej definicji prywatyzacji będzie pozbawienie uprawnionych pracowników prawa do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji spółki, jakie posiadają przy wniesieniu przedsiębiorstwa do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji.

9.

Wątpliwości OPZZ budzi zawężenie obowiązku wykonywania analiz przedprywatyzacyjnych, szczególnie w kontekście zabezpieczenia interesu Skarbu Państwa i pracowników.

Projektodawca przewidział bowiem sytuacje, w których Minister Skarbu Państwa będzie mógł odstąpić od analizy mającej na celu oszacowanie wartości spółki przed zaferowaniem do zbycia akcji spółki oraz możliwości określenia zakresu ustalenia sytuacji prawnej majątku.

Tym samym, zwiększy się ilość sytuacji, w których Minister Skarbu Państwa będzie mógł od sporządzania analiz odstąpić.

Również korzystanie z oceny wartości rynkowej składników majątkowych przygotowanej przez rzeczoznawców przewidziany w art. 38 ust. 5 pkt 4 w kontekście zabezpieczenia majątku Skarbu Państwa budzi zastrzeżenia.

Ponadto, w opinii OPZZ, brak jest uzasadnienia dla zniesienia ograniczenia, jakim jest wyznaczenie ceny wywoławczej na poziomie co najmniej wartości księgowej w trybie aukcji. Propozycja ta jest zaskakująca zwłaszcza w kontekście zaplanowanej przez ministerstwo maksymalizacji przychodów z tytułu prywatyzacji i zabezpieczenia interesu pracowników.

10.

W zakresie procesu nieodpłatnego nabycia akcji od Skarbu Państwa przez jednostki samorządu terytorialnego nie została przeniesiona regulacja art. 4a ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji mówiąca o tym, że w okresie co najmniej 5 lat od dnia nieodpłatnego nabycia akcji od Skarbu Państwa, jednostka samorządu terytorialnego lub związek jednostek samorządu terytorialnego ma obowiązek zachować w spółce, o której mowa w ust. 3, co najmniej 51 % sumy głosów służących całemu kapitałowi

zakładowemu oraz prawo do powoływania większości członków zarządu i rady nadzorczej tej spółki.

OPZZ wnioskuje o transponowanie zapisów przytoczonego artykułu do projektu ustawy, z uwagi na interes publiczny.

11.

Projekt uchyla art. 12a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.) mówiący o tym, że minister właściwy do spraw gospodarki wykonuje uprawnienia Skarbu Państwa, określone w art. 2 pkt 5 lit. a, art. 5a ustawy oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.) w stosunku do operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego.

Zmianie ulega również art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 stanowiący, że kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa wykonuje do dnia 31 grudnia 2015 r. minister właściwy do spraw gospodarki, zmienia się również przy tym treść ust. 3 tego artykułu przewidujący, że do prywatyzacji Kompanii Węglowej S.A. stosuje się ustawę o wykonywaniu niektórych uprawnień Skarbu Państwa.

Ponadto, w ustawie z dnia 5 września 2008 r. o komercjalizacji państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (Dz. U. Nr 180, poz. 1109) zmianie ulega art. 8 ust. 4 stanowiący, że minister właściwy do spraw łączności reprezentuje Skarb Państwa w odniesieniu do spółki, proponując brzmienie ustanawiające ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa reprezentantem Skarbu Państwa w odniesieniu do spółki.

Wszystkie powyższe przytoczone zmiany mają za zadanie przeniesienie części nadzoru nad przedmiotowymi spółkami w zakresie dominium do uprawnień Ministra Skarbu Państwa.

Dokonanie proponowanych zmian mogłoby negatywnie wpłynąć na realizację rządowych planów strategicznych przyjętych dla danych gałęzi gospodarki, kolejnictwa, sektora elektroenergetycznego czy usług doradczych.

Poza powyższym, trudno się zgodzić z tezą która legła u podstaw uzasadnienia projektu ustawy, jakoby trwający od ponad 20 lat proces komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w znacznej mierze dobiegał końca a nieobecność zmian zaproponowanych przez projektodawcę powoduje brak prawnych możliwości wprowadzenia jednolitych standardów wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w spółkach kapitałowych i przedsiębiorstwach państwowych. Jak już wspomniano, pod koniec 2009 r. funkcjonowały 52 przedsiębiorstwa państwowe, wiele z nich atrakcyjnych dla potencjalnych inwestorów, we władaniu Ministerstwa Skarbu Państwa znajduje się ponadto wiele jednoosobowych Spółek Skarbu Państwa czy większościowych pakietów akcji.

Kształt projektu ustawy powinien gwarantować właściwe zabezpieczenie interesów majątkowych Skarbu Państwa a nie stwarzać możliwości prywatyzacji niemalże za „każdą cenę” i zabezpieczać interesy pracowników zatrudnionych w prywatyzowanych spółkach.

Prócz tego, projektodawca powinien wykorzystać zasady dialogu społecznego wypracowane zwyczajowo we współpracy przedstawicieli załogi i organów nadzoru właścicielskiego, które do tej pory umożliwiały zachowanie pokoju społecznego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa.

Uwzględniając powyższe zastrzeżenia, szczególnie w zakresie praw pracowniczych, Ogólnopolskie Porozumienie Zawodowych negatywnie ocenia przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy i wnosi o zmianę przepisów, które naruszają prawa pracownicze. Ponadto, w związku z wagą zmian przedstawionych w przedmiotowym projekcie ustawy OPZZ uważa, że powinien być on przedmiotem dyskusji na forum Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

**Ogólnopolskie Porozumienie
Związków Zawodowych**

Warszawa, 7 września 2010 r.